

اهل البيت عليهم السلام در تفاسیر اهل سنت

تألیف:

حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید محمد مرتضوی

سرشناسه: مرتضوی، محمد، ۱۳۳۵ -
 عنوان و پدید آوران: اهل البیت در تفاسیر اهل سنت / نگارش محمد مرتضوی
 مشخصات نشر: مشهد: یوسف فاطمه (ع) ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۳۵۲ ص.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۰۳-۶۹-۹
 یادداشت: فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
 یادداشت: کتابنامه: همچنین به صورت زیر نویس.
 موضوع: ۱. خاندان نبوت در قرآن. ۲. تفاسیر اهل سنت. الف. عنوان
 رده بندی کنگره: BP ۱۰۴
 نشانه اثر: ۹ الف ۳ م /
 رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۱۵۹

اهل البیت علیهم السلام در تفاسیر اهل سنت

■ حجة الاسلام والمسلمین دکتر سید محمد مرتضوی

تیراژ: ۱۰۰۰ / صفحات: ۳۵۲ / نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳
 قطع: وزیری / قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان / چاپ: دقت (۳۸۱۰۲۲۰)
 شابک ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۰۳-۶۹-۹

مراکز پخش:

نشر یوسف فاطمه (ع)، مشهد مقدس، ص پ: ۳۸۸۵-۹۱۳۷۵
 تلفن: ۳۴۴۷۰۹۸- همراه: ۰۹۱۵ ۱۱۹ ۱۳۴۱، واحدیان

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۳
----------	----

فصل اول: کلیات

(۱) جایگاه قرآن	۱۷
-----------------	----

۱- آیات متشابه	۱۹
----------------	----

۲- کلی بودن آیات	۱۹
------------------	----

۳- بیان نشدن احکام غیر مبتلا به	۲۰
---------------------------------	----

۴- از بین رفتن قرائن	۲۱
----------------------	----

(۲) جایگاه سنت رسول خدا ﷺ	۲۳
---------------------------	----

عصمت رسول خدا ﷺ در گفتار	۲۴
--------------------------	----

عصمت رسول خدا ﷺ در رفتار	۲۵
--------------------------	----

سنت رسول خدا ﷺ	۲۶
----------------	----

رفتار رسول خدا ﷺ	۲۶
------------------	----

تأیید رسول خدا ﷺ	۲۶
------------------	----

تعریف حدیث	۲۷
------------	----

اهمیت حدیث در تبیین قرآن	۲۷
--------------------------	----

اهمیت حدیث در تبیین الگوی رفتاری	۲۸
----------------------------------	----

اهمیت حدیث در بیان وظایف	۲۹
--------------------------	----

اهمیت حدیث در حل اختلافات	۲۹
---------------------------	----

اهمیت حدیث در یافتن حکم پدیده‌های نوظهور	۳۱
--	----

(۳) جایگاه اهل البیت علیهم السلام	۳۳
-----------------------------------	----

موارد نقل حدیث ثقلین	۳۵
----------------------	----

۳۵	 (۱) حجة الوداع، عرفه
۳۶	 (۲) حجة الوداع، غدیر خم
۳۷	 (۳) در مسجد مدینه
۳۸	 (۴) مدینه، در اتاق و بستر بیماری
۳۹	 (۱) عسیرتی
۳۹	 (۲) نسبی
۴۰	 (۳) سنتی
۴۱	 (۴) عترتی
۴۱	 عترت در لغت
۴۵	 (۵) اهل بیتی
۴۵	 معنای لغوی اهل البيت
۴۷	 معنای اصطلاحی اهل البيت
۵۴	 (۴) تفسیر و نیاز قرآن به تفسیر
۵۴	 تفسیر چیست؟
۵۶	 تفسیر، وظیفه کیست؟
۵۷	 تفسیر در عصر الرسول
۵۹	 انواع تفسیر
۵۹	 تفسیر به مآثور
۵۹	 ۱- تفسیر قرآن بالقرآن
۶۱	 ۲- تفسیر قرآن با حدیث
۶۱	 ۳- تفسیر قرآن به قول صحابی
۶۲	 ۴- تفسیر قرآن به قول تابعی
۶۲	 سیوطی و تفسیر الدر المنثور

فصل دوم: اهل بیت (علیهم السلام) در تفسیر الدر المنثور

- ۶۷ آیاتی که شأن نزول ندارند
- ۶۷ آیاتی که شأن نزول دارند
- ۷۲ ۱- «فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ...»
- ۷۵ ۲- «وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ...»
- ۸۵ ۳- «فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ...»
- ۸۷ تصمیم سرنوشت ساز
- ۸۸ کیفیت مراسم
- ۸۸ مصداق آیه
- ۹۰ ۴- «إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ...»
- ۹۱ الف) محل نزول آیه؟
- ۹۲ ب) درباره چه کسانی آیه نازل شده است؟
- ۱۰۳ اهل بیت چه کسانی هستند؟
- ۱۱۱ مقصود از رجس و تطهیر چیست؟
- ۱۱۳ اهل بیت (علیهم السلام) مخزن علوم و اسرار الهی
- ۱۱۷ ۵- «وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ...»
- ۱۱۹ ۶- «سَلَامٌ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ...»
- ۱۲۱ ۷- «مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ...»
- ۱۲۴ ۸- «لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ...»
- ۱۲۶ ۹- «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا...»
- ۱۳۲ ۱۰- «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ...»
- ۱۳۳ الف- درباره کیفیت صلوات بر رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۱۳۳ ب- آثار صلوات
- ۱۳۴ ج- آثار منفی صلوات نفرستادن بر رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۱۳۸ ۱۱- «إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ...»

فصل سوم: امام علی (ع) در تفسیر الدر المنثور

- ۱۲- «وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ...» ۱۴۴
- ۱۳- «فِي بُيُوتِ أَذِنَ اللَّهُ...» ۱۴۷
- ۱۴- «رَضُوا بِأَن يَكُونُوا...» ۱۴۹
- مشکلات جنگ تبوک ۱۵۲
- ۱- طولانی بودن مسافت ۱۵۲
- ۲- گرم بودن هوا ۱۵۲
- ۳- دشمن قدرتمند ۱۵۲
- ۴- مشکلات اقتصادی ۱۵۲
- اقدامات منافقان ۱۵۴
- ۱- ایجاد جنگ روانی ۱۵۴
- ۲- همکاری نکردن با رسول خدا (ص) ۱۵۴
- ۳- کارشکنی ۱۵۴
- ۴- ساختن پایگاه ۱۵۵
- ۵- ترور شخصیت پیامبر ۱۵۵
- ۶- تضعیف رهبری ۱۵۵
- ۷- طرح ترور پیامبر ۱۵۶
- ۸- عذرخواهی منافقانه ۱۵۶
- ۱۵- «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا...» ۱۶۴
- خدا محوری ۱۶۵
- از طریق سخن خدا ۱۶۶
- از طریق سخن رسول خدا (ص) ۱۷۱
- (۱) ﴿حديث الراية﴾ ۱۷۲
- (۲) ﴿حديث سد الابواب﴾ ۱۷۵

۱۷۷	 ﴿ حدیث الطیر ﴾	۳
۱۸۰	 ﴿ حدیث نسل نبی ﷺ ﴾	۴
۱۸۰	 ﴿ حدیث رَدّ الشمس ﴾	۵
۱۸۲	 راز عشق به علی ﷺ	
۱۸۴	 آثار عشق به علی ﷺ	
۱۸۴	 ۱- آمرزش گناهان	
۱۸۵	 ۲- آزادی از جهنم	
۱۸۵	 ۳- استواری بر صراط	
۱۸۵	 ۴- گواهی عبور از صراط	
۱۸۶	 ۵- آرامش و ایمان در پایان کار	
۱۸۷	 ۶- امنیت و آرامش	
۱۸۷	 ۷- ورود به بهشت	
۱۸۸	 ۸- دیدار با علی ﷺ	
۱۸۸	 ۹- همراه رسول خدا ﷺ	
۱۹۰	 ۱۶- «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا»	
۱۹۱	 مراحل عشق به علی ﷺ	
۱۹۲	 تعریف شیعه	
۱۹۴	 الف- شیعیان علی ﷺ پیروزند	
۱۹۴	 ب- شیعیان علی ﷺ همسایگان رسول خدا ﷺ	
۱۹۵	 ج- بعضی از شیعیان بدون حساب وارد بهشت می شوند	
۱۹۷	 ۱۷- «وَتَعْبَهَا أُذُنٌ وَأَعْيَةٌ...»	
۱۹۹	 علی ﷺ داناترین فرد امت	
۲۰۱	 چرا علی ﷺ چنین نباشد؟	
۲۰۳	 ۱۸- «الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ...»	

- ۱۹- «يا أيها الرسول...» ۲۰۵
- ۲۰- «النبي أولى بالمؤمنين من أنفسهم» ۲۰۷
- تلاش عملی رسول خدا ﷺ برای جانشینی خود ۲۰۸
- برگزاری مراسم معارفه ۲۰۸
- تبلیغات برای آخرین حج ۲۰۹
- آغاز حرکت ۲۱۰
- اولین هشدار نسبت به رهبری آینده ۲۱۱
- برگزاری مراسم معارفه رسمی علی ﷺ ۲۱۱
- انگیزه اجرای مراسم در آن مکان ۲۱۶
- دلالت حادثه غدیر بر امامت ۲۱۸
- ۱- کثرت شرکت کنندگان ۲۱۸
- ۲- کیفیت برگزاری مراسم ۲۱۹
- ۳- نزول دو آیه در این حادثه ۲۱۹
- ۴- محتوای خطبه ۲۲۹
- دومین هشدار نسبت به رهبری آینده امت ۲۳۳
- ۵- عمامه گذاری علی ﷺ ۲۳۵
- ۶- تبریک گفتن به علی ﷺ به عنوان رهبر مسلمانان ۲۳۵
- ۷- شعر شعراء ۲۳۶
- ۸- انکار ولایت و نزول عذاب ۲۳۷
- ۹- اعتراف صحابه ۲۳۹
- ۱۰- فهم صحابه ۲۴۰
- ۱۱- اطلاق لقب بر علی ﷺ ۲۴۱
- ۱۲- مناشده به حدیث غدیر ۲۴۲
- ۱- مناشدة يوم الشورى ۲۴۲

- ۲۴۳ ۲- مناشده ایام عثمان
- ۲۴۵ ۳- مناشده يوم الرحبه
- ۲۴۶ ۴- مناشده الجمل
- ۲۴۹ سومین هشدار نسبت به رهبری آینده امت
- ۲۵۱ ۲۱- «إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ...»
- ۲۵۳ ۲۲- «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ...»
- ۲۵۴ ایشان امام علی (علیه السلام)
- ۲۵۵ ایشان علی (علیه السلام) در حال نماز
- ۲۵۹ ۲۳- وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى...
- ۲۶۲ ۲۴- «الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ...»
- ۲۶۴ ۲۵- «بَرَاءةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ...»
- ۲۶۵ علی (علیه السلام) مبلغ خداست
- ۲۶۶ ۲۶- «وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ...»
- ۲۶۷ علی (علیه السلام) معیار تشخیص مؤمن و منافق
- ۲۶۹ ۲۷- «أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ...»
- ۲۷۰ علی (علیه السلام) دارای برترین ایمان
- ۲۷۴ ۲۸- «وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ...»
- ۲۷۵ علی (علیه السلام) پیشگام امت
- ۲۷۷ ۲۹- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا...»
- ۲۷۸ علی (علیه السلام) مظهر صداقت
- ۲۷۹ ۳۰- «وَالَّذِي جَاءَ بِالصَّدَقِ...»
- ۲۸۱ ۳۱- «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا...»
- ۲۸۲ علی (علیه السلام) مظهر جهاد و مقاومت
- ۲۸۶ ۳۲- «وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا...»

- ۲۸۸ ۳۳- «فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ...»
- ۲۸۹ رزم علی (علیه السلام) بعد از نبی (صلی الله علیه و آله)
- ۲۹۰ ۱- مخالفان جمعی
- ۲۹۰ (۱) جریان وحدت شکنان یا همان ناکثین
- ۲۹۶ (۲) جریان متجاوزان یا همان قاسطین
- ۲۹۹ (۳) تجدیدنظر طلبان یا همان مارقین
- ۳۰۴ ۳۴- «سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى...»
- ۳۰۵ علی (علیه السلام) تلاشگری بی صدا
- ۳۱۰ رزم علی (علیه السلام) بعد از نبی (صلی الله علیه و آله)
- ۳۱۱ ۳۵- «وَالنَّجْمُ إِذَا هَوَى...»
- ۳۱۳ علی (علیه السلام) خانه زاد خدا
- ۳۱۵ ۳۶- «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ...»
- ۳۱۸ حدیث یوم الانذار
- ۳۲۳ ۳۷- «أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ...»
- ۳۲۵ ۳۸- «أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا...»
- ۳۲۷ علی (علیه السلام) مؤمن قرآن
- ۳۳۲ ۳۹- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ...»
- ۳۳۶ فهرست منابع

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطيبين الطاهرين

پیشگفتار

در جهانی که ما زندگی می‌کنیم به دلیل گسترش ارتباطات و تضاد منافع دولت‌ها و محدود بودن منابع و مواد اولیه و... دولت‌های بزرگ هر روز برای گسترش سلطه خود بر منابع، مواد اولیه، بازارهای مصرف و... راه‌های گوناگون را کشف و تجربه می‌کنند و امروز جهانی شدن یکی از آن راه‌هاست که قدرتمندان جهان با انگیزه وحدت جهانی می‌روند که فرهنگ، تمدن، آداب، عقاید و... کشورهای جهان سومی را به رنگ خود درآورند و در بستر زمان به کلی آن را نابود کند تا هیچ‌گونه مقاومتی در برابر تجاوز آنان صورت نگیرد.

از طرفی مسلمانان در جهان امروز از امکانات، استعدادها، منابع و... بالفعل و بالقوه‌ای برخوردارند که اگر بتوانند از این همه امکانات خدادادی به درست استفاده کننده برتری آنان بر جهان مسلم خواهد شد. ولی استعمار که به این توانایی‌ها واقف و به نتیجه وحدت جهان اسلام توجه دارد.

در طول تاریخ به شیوه‌های گوناگون سعی کرده است آتش اختلاف و کینه‌توزی را بین مسلمانان گسترش دهد تا آنان همیشه درگیر مسائل داخلی باشند و فرصت اندیشیدن به مسائل جهانی و اطراف خود را نداشته باشند، بنابراین با کمترین توجه به مسائل جهانی ضرورت وحدت جهان اسلام نمودار می‌شود.

وحدت جهان اسلام آرزوی همه مسلمانان و مورد توجه همه اندیشمندان و علمای مستقل و خیرخواه اسلام و مسلمانان بوده و همیشه تلاش کرده‌اند یا به حداقل رساندن اختلافات از ضربه خوردن دنیای اسلام در برابر جهان کفر جلوگیری کنند. گرچه تاکنون این تلاش‌ها آنطور که باید و شاید به ثمر نرسیده است ولی دور از انتظار نیست که روزی این تلاش‌ها به ثمر برسد و ما شاهد وحدت دنیای اسلام حداقل در برابر جهان کفر باشیم. برای وحدت جهان اسلام چند راه قابل تصور می‌باشد:

۱- وحدت دولت‌ها: به دلیل واسبتگی دولت‌ها به قدرت‌های خارج و به خطر افتادن منافع آنها حاضر نیستند در این راه گام بردارند و اگر سخن از وحدت می‌باشد در حد شعار و سخن گفتن و نمی‌توان به آن امید داشت، در نتیجه دولت‌ها راه خود را و ملت‌ها هم راه خود را می‌روند.

۲- وحدت امت اسلامی: گرچه ایده آل همه همین وحدت است، ولی باید توجه داشت که همه امت اسلامی از رشد و آگاهی کافی برخوردار نیستند که به ضرورت این مسئله توجه کنند، گذشته از آنکه تعصبات و کج‌اندیشی‌ها مانع این کار می‌شود.

۳- وحدت علما و امت اسلامی: اگر بتوان اندیشمندان دنیای اسلام را متحد کرده و به دنبال آن امت اسلامی نیز به دلیل تبعیت از علمای دین متحد خواهند شد و آن آرزوی دیرینه تحقق خواهد یافت، برای رسیدن به این وحدت نه راه زور مفید است و نه راه تطمیع و تهدید بلکه تنها از راه اندیشه و تغییر اندیشه‌ها می‌توان به این هدف دست یافت، به این شیوه که با استفاده از منابع حدیثی و تفسیری و... یکدیگر عقاید و اندیشه‌های اختصاصی خود را اثبات کنند تا احساس بیگانگی فرقه‌ها از بین برود و به هم نزدیک شوند.

به عنوان مثال اگر شیعه برای اثبات عقاید خود از منابع اصلی اهل سنت استفاده کند و سخن خود را به این منابع مستند کند و این اندیشه گسترش یابد می‌توان در دراز مدت به کمتر شدن اختلافات امید داشت.

آنچه پیش رو دارید تلاشی در راه وحدت اسلامی است و کتابی که مبنای کار قرار گرفته است یکی از تفاسیر روایی مشهور اهل سنت می‌باشد. به امید روزی که شاهد وحدت و همدلی دنیای اسلام در برابر کفر جهانی باشیم.